

COMISIA NAȚIONALĂ PENTRU CONSULTĂRI ȘI NEGOCIERI COLECTIVE

Proces-verbal nr.3

al ședinței

Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective
din 31 mai 2023, ora 13:30

La ședință au participat:

Din partea Guvernului:

1. Alexei BUZU, Președinte al Comisiei
2. Veronica SIREȚEANU, membru al Comisiei
3. Adriana CAZACU-Țigaie, membru supleant al Comisiei
4. Olga GOLBAN, secretar de stat, Ministerul Finanțelor
5. Iurie SCRIPNIC, secretar de stat, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

Din partea Confederației Naționale a Sindicatelor:

1. Igor ZUBCU, Vicepreședinte al Comisiei
2. Ghenadie DONOS, membru al Comisiei
3. Aureliu POPOVICI, membru al Comisiei
4. Vasile MĂMĂLIGĂ, membru al Comisiei
5. Margareta STRESTIAN, membru al Comisiei
6. Valeria TRICOLICI, membru supleant al Comisiei

Din partea Confederației Naționale a Patronatului:

1. Leonid CERESCU, Vicepreședinte al Comisiei
2. Vladislav CAMINSCHI, membru al Comisiei
3. Eugen DAȚCO, membru supleant al Comisiei
4. Ion LEȘAN, membru supleant al Comisiei

Invitați:

1. Corina ALEXA, șefa Direcției politici fiscale și vamale, Ministerul Finanțelor
2. Lilia CAUȘ, expert, Confederația Națională a Patronatului
3. OTEAN Angela, Secretar general, Federația Sindicatelor din Moldova „SINDLEX”
4. IURCU Sergiu, Consilier superior, Departamentul protecție social-economică

Secretariatul Comisiei:

Valeriu BERLINSCHI, consultant principal al Direcției drepturile omului și cooperarea cu societatea civilă, Cancelaria de Stat

Desfășurarea ședinței:

DI Alexei Buzu a deschis ședința și a propus adoptarea agendei pentru ședință.

Dna Veronica Sirețeanu a propus excluderea subiectului referitor la *propunerii de majorare a salariilor în unitățile bugetare de la nivel local cu 1300 de lei în proiectul HG pentru modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2023 și transferarea acestuia pentru o altă ședință.*

Propunerea a fost acceptată.

S-a aprobat ordinea de zi:

Denumirea subiectului
Cu privire la discutarea prevederilor proiectului Hotărârii Guvernului privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative ce vizează politica fiscală și vamală. <i>Raportori: Ministerul Finanțelor, CNSM, CNPM</i>

Subiectul 1. Cu privire la discutarea prevederilor proiectului Hotărârii Guvernului privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative ce vizează politica fiscală și vamală.

Dna Veronica Sirețeanu și dna Olga Golban au prezentat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative ce vizează politica fiscală și vamală (*NOTĂ: proiectul poate fi vizualizat pe pagina oficială a Ministerului Finanțelor, compartimentul transparența decizională*).

DI Alexei Buzu a apreciat efortul depus de Ministerul Finanțelor pentru elaborarea proiectului, dar și desfășurarea consultărilor publice cu cei interesați. A întrebat care este calendarul de adoptare a proiectului.

Dna Olga Golban a răspuns că 5 iunie este termenul pentru prezentarea avizelor, iar pe 14 iunie se intenționează prezentarea proiectului în ședința Guvernului, ulterior va fi transmis Parlamentului.

Dna Lilia Cauș a prezentat propunerile Confederației Naționale a Patronatului la proiectul de lege:

1. Cu privire la facilitățile acordate angajaților și angajatorilor pentru acordarea unor beneficii sociale a propus să se țină cont de următoarele:

Pentru o transparență și simplitate să fie utilizat doar un singur indicator pentru determinarea mărimii maxime a veniturilor scutite de impozitare – spre exemplu salariu mediu prognozat pe economie

De ajustat prevederile legate de deducerea acestor plăți facilitare pentru angajator – art. 24 al Codului Fiscal, care la moment cumva le limitează dublu, prin 2 indicatori diferiți.

Cu privire la cheltuielile legate de perfecționarea cadrelor alta decât cea legată de business – necesită o precizare. Pentru a nu contraveni principiului general de deducere a cheltuielilor aferente activității de întreprinzător stabilite la art. 24 (1) al CF totuși aceste cheltuieli trebuie să fie legate nemijlocit de obținerea venitului impozabil

Pentru a nu dezavantaja persoanele fizice, care nu vor primi astfel de ajutoare/plăți sociale, precum și cetățenii, care nu vor suporta cheltuieli determinate ca deductibile conform prezentului proiect, să rămână actualizat și mecanismul de scutiri – atât personale, dar și pentru persoanele întreținute. În cazul scutirilor pentru persoanele întreținute s-ar putea majora semnificativ pentru copii până la 3 ani, ca să fie în condiții cât de cât similare cu persoanele, cărora li se vor face plăți neimpozabile.

De asemenea să se reîntoarcă la scutirea matrimonială (pentru soțul/soția care nu o utilizează).

De asemenea de mers și pe indexarea scutirilor – pentru a asigura o susținere paturilor vulnerabile, inclusive a celor, care nu vor primi venituri de la angajatori

De exclus plafonul, la atingerea căruia nu se mai acordă scutire personală.

□ În condițiile, în care persoana fizică va putea să-și deducă cheltuielile legate de procurarea poliței pentru asigurarea de viață, ar fi corect și rezonabil, de inclus prevederi speciale și pentru angajatori prin art. 24 al CF, care în situația în care vor decide să achite aceste polițe pentru angajații săi să poată deduce aceste costuri.

2. Cu privire la modificarea noțiunii de dividend – art. 12 al Codului Fiscal, CNPM nu susține propunerea de a considera în scop fiscal în calitate de dividend și plățile efectuate din venitul net către membrii săi (fondatori, acționari, etc) care nu corespund cotelor sale de participație. Asemenea prevederi ar putea fi aplicate pentru a legaliza migrarea unor venituri operaționale, inclusiv salariale către veniturile investiționale cu un regim fiscal semnificativ mai redus. În aceste situații pe de o parte bugetul de stat ar avea de suferit, iar pe de alta parte ar crea condiții nelocale în activitatea agenților economici care respecta cadrul legal.

Este necesar de revenit la noțiunea de dividend aplicat anterior, unde era expres prevăzut, ca dividendele sub forma de acțiuni nu se considera ca dividend în scop fiscal, cu condiția, ca mărimea acestor ajustări nu mărește baza valorică a acțiunilor (cotelor de participație) deja deținute. Astfel, acest principiu va permite de a impozita aceasta creștere de valoare nu în momentul majorării capitalului social, dar în momentul vinderii acțiunilor (cotelor de participație). Modificarea acestui principiu ar însemna restabilirea prevederilor anterioare la art. 56 al CF.

De asemenea, în contextul analizei tuturor operațiunilor legate de conturile de capital, a propus de a analiza scutirea de impozit pe venit prevăzută la art. 55 al CF, care până în anul 2020 inclusiv, se acorda doar la respectarea unor condiții legate de baza valorică a cotelor deținute, însă începând cu anul 2021 scutirea respective se acorda fără careva condiții. Astfel o scutire temporară s-a transformat într-o scutire permanentă de impozit și o modalitate legală de eschivare de la impozitare.

3. Veniturile din deșeuri – venituri neimpozabile (art. 20 al CF)

Lărgirea spectrului de venituri neimpozabile menționate la art. 20 în partea ce ține de colectarea de deșeuri, prin alinierea la toate tipurile de deșeuri ce urmează a se colecta în conformitate cu prevederile legii cu privire la deșeuri.

4. Reincluderea conceptului de creștere de capital în raport cu persoanele juridice.

La etapa actuală creșterea de capital este aplicabilă atât în raport cu persoanele fizice, cât și cu persoanele juridice nerezidente. Astfel, are loc aplicarea unor regimuri fiscale diferite de taxare a unor și aceleași venituri, în dependentă de statutul persoanei ce a obținut venitul, ceea ce încalcă grav unul din principiile stabilite prin Hotărârea Parlamentului privind Concepția reformei fiscale – echitatea.

5. Cu privire la includerea instituțiilor patronale și sindicale în art. 36 al Codului Fiscal.

Înțelegem ca scopul modificărilor propuse este de a acorda noi posibilități de deducere a cheltuielilor suportate de agenții economici la efectuarea plăților în favoarea asociațiilor sindicale și patronale. Totuși, aceasta propunere ar putea crea mai multe confuzii, deoarece art. 36 al CF pune accentul pe contribuțiile în scopuri filantropice și de sponsorizare, conținutul căreia este clar reglementat de Legea cu privire la filantropie și sponsorizare și practic nu prea este aplicabil în cadrul acestor asociații.

Mai degrabă, aspectul legat de deducerea plăților în favoarea acestor asociații ar putea fi rezolvat prin modificarea cadrului legal, prin care aceste costuri la moment sunt limitate - în mărime de 0,15% din fondul de salarizare, iar corect ar fi ca deducerea acestora să fie permisă prin prisma art. 24 (1) al CF în calitate de cheltuieli ordinare și necesare.

Cel puțin acest regim de deducere urmează a fi aplicat în raport cu cotizațiile lunare/trimestriale, etc achitate în favoarea oricăror asociații de business, membru căruia este agentul economic, deoarece scopul de bază a acestor asociații este anume apărarea intereselor membrilor săi, acordarea suportului necesar în activitatea desfășurată, servicii de advocacy, etc.

6. Ajustările legate de art. 71 al CF.

La art. 71 alin. (1) lit. n), urmează a se specifica expres procedura de impozitare a veniturilor rezultate în urma încheierii contractelor civile cu nerezidenții, din motiv că redacția actuală a normei induce în eroare și oferă răspuns privind obținerea de către nerezidenți a altor venituri decât cele menționate a art. 71 O abordate ce ar putea fi considerată ar putea fi excluderea cuvântului *servicii* din redacția art. 71 lit. b¹) Codul fiscal

7. Aplicarea TVA in cazul transmiterii gratuite a proprietății

Cu privire la transmiterile gratuite în cadrul livrărilor impozabile – modificarea de la art. 99 (4) al CF, prin care se propune calcularea TVA de la transmiterea gratuită de la costul de producție este problematic de aplicat. În mare parte din considerentul ca costurile de producție pot fi determinate nu doar lunar, dar și trimestrial/anual, pe când TVA se calculează doar lunar. În plus este un mecanism destul de complicat și propune aplicarea mecanismului existent

Totuși în acest context, propune sa se excludă limita de la art. 99 (5) legat de transmiterea gratuită în scop promoțional, deoarece pe de o parte se limitează agentul economic în promovarea produselor/serviciilor sale, pe de alta parte în cazul în care se vor acorda discounturi, limitarea respectivă se poate evita.

8. TVA în raport cu autoturismele începând cu 2025.

Evitarea aplicării atât a accizei cât și TVA în raport cu autoturismele începând cu 2025, este în contradicție cu Directivele Europene și ar crea disensiuni în cadrul completării chestionarului privind gradului de implementare a acordului de asociere. Mai mult ca atât, în redacția actuală a Codului fiscal, există scutiri/reduceri a mărimii accizei percepute în dependenta de tipul autoturismului comercializat (electric/hybrid/plug-in), care prin redacția propusă vor fi excluse. Prin redacția propusă nu se conturează o abordare similară în raport cu mecanismul propus de taxare a autoturismelor cu TVA, ceea ce va avea efecte nefaste asupra mediului

9. Soarta sumelor TVA acumulate până în 2023 la agenții economici cu drept de restituire.

Nu s-a regăsit în proiectul legii soarta TVA acumulat până în 2023, la care agenții economici aveau dreptul la restituire, însă nu l-au putut exercita.

10. Revizuirea pragului de înregistrare a TVA.

Consideram util majorarea pragului pentru înregistrarea ca plătitor de TVA – macar la 2 mln, dar și pentru aplicarea impozitării simplificate (4%).

11. Sancțiuni prea dure pentru neemiterea facturilor fiscale prin sistemul “E-factura”

O sancțiune foarte dura legata de neutilizarea facturilor fiscale electronice – 30-40% din valoarea acestora – dacă se emite factura pe hârtie, dar nu electronic -art. 257 din CF.

12. Modificări necesare legate de aplicarea conceptului preturilor de transfer. Va fi necesar de lucrat nu doar la legislația secundară, dar și la cea primară prin introducerea unor modificări importante, inclusive reducerea acestora.

Dna Veronica Sirețeanu a răspuns că politica fiscală nu trebuie mixată cu politica socială, pentru a soluționa problemele sociale. Prin proiect se dorește acordarea agenților economici instrumente de a atrage forța de muncă. Persoanele care nu au un loc de muncă pot fi ajutate de stat prin instrumente sociale, cum ar fi ajutorul de șomaj. Plafonul de 720 mii lei pentru scutirile personale urmează a mai fi discutat cu Fondul Monetar Internațional. În privința propunerilor referitor la dividende, se va ține cont la elaborarea noului Cod fiscal. În privința limitărilor privind cotizațiile de membru de sindicat sau patronat a sugerat să se vină cu date concrete, statistici, rapoarte care să arate situația pe plan european în acest domeniu, pentru a negocia cu statul în vederea modificării legislației. Subiectul TVA cu transmitere gratuită va fi examinată suplimentar. Restituirea TVA depinde de situația economică ce se va înregistra la sfârșit de an, este nevoie de creștere economică. Celelalte propuneri urmează a fi examinate suplimentar pe diferite platforme de discuții.

DI Eugen Dațco a menționat problema diurnelor în transportul auto, în alte țări sunt mult mai mari și șoferii din Moldova preferă să plece în alte țări la muncă. A mai menționat și creșterea mare a accizelor la combustibil, care va afecta populația, având în vedere salariile mici. Defalcările

în fondul rutier trebuie să crească și aceste resurse trebuie utilizate conform destinației, pentru a îmbunătăți starea drumurilor.

Dl Alexei Buzu a răspuns că subiectul fondului rutier și starea drumurilor nu țin de politica fiscală și asupra lor se va reveni la o altă ședință, cu invitarea reprezentanților Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.

Dl Sergiu Iurcu a prezentat propunerile Confederației Naționale a Sindicatelor la proiectul de lege:

- Majorarea scutirilor personale la impozitul pe venit al persoanelor fizice cu cel puțin rata inflației de 43,7% pentru perioada 2022-2023 (30,2% în anul 2022 și inflația prognozată pentru anul 2023 - 13,5%), după cum urmează:

1. Majorarea scutirilor la impozitul pe venit al persoanelor fizice: indexarea scutirii personale și personale majorate cu 43,7%, scutirea personală de la 27000 de lei la 38800 de lei; personală majoră de la 31500 de lei la 45265 de lei;

Examinarea oportunității egalării scutirii personale la nivelul cuantumului salariului minim, în mărime de 4000 de lei x 12 luni. (48000 lei).

2. Majorarea scutirii pentru persoanele întreținute reieșind din minimul de existență pentru copii și stabilirea scutirii majore pentru persoanele întreținute la nivelul scutirii personale majorate (40100 de lei). Examinarea oportunității stabilirii scutirii pentru persoanele întreținute (copii) la nivelul scutirii personale.

3. Majorarea plafonului venitului persoanelor întreținute în cazul cărora poate fi acordată scutirea întreținătorului, reieșind, cel puțin, din mărimea pensiei minime pentru limită de vârstă, de la 11280 de lei la 31440 de lei (2620 lei x 12 luni);

4. Restabilirea scutirii acordate pentru soț/soție și stabilirea scutirii majore acordate soției (soțului) în aceeași mărime ca și scutirea personală majoră;

- Deducerea cotizațiilor de membru de sindicat (în mărime de 1%);

- Includerea în categoria surselor de venit neimpozabile a indemnizației de eliberare achitată în conformitate cu prevederile art.186 din Codul muncii și a ajutorului material acordat de angajator, neimpozitarea integrală a ajutorului material acordat din mijloacele sindicatelor;

- Includerea sindicatelor și patronatelor în categoria beneficiarilor de desemnare procentuală;

- Scutirea de achitare a contribuțiilor de asigurări sociale de stat a tichetelor de masă și indexarea plafonului deductibil

- Scutirea de plata impozitului pe venit, a contribuțiilor de asigurări sociale de stat și primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală a plăților efectuate de angajator în favoarea salariatului pentru acoperirea cheltuielilor suportate de ultimul în desfășurarea muncii la domiciliu și muncii la distanță, precum și deducerea acestora în scopuri fiscale;

- Deducerea de la impozitare a cheltuielilor pentru medicamente, investigații medicale, intervenții chirurgicale, neacoperite de fondul de asigurări obligatorii de asistență medicală;

- Scutirea de TVA a gazelor naturale și gazelor lichefiate și a produselor alimentare; articolelor din tricotaj; zahărului din sfecla de zahăr; produselor cosmetice și produselor de mașini agricole, produse de producătorii autohtoni;

- Restabilirea dreptului la o reducere de 15% din suma impozitului pe bunurile imobiliare pentru contribuabilii care achită suma integrală a impozitului pentru anul fiscal în curs, anterior termenului stabilit de legislație;

- Excluderea taxei pentru înregistrarea de stat a organizației sindicale pentru obținerea statutului de persoană juridică.

Dna Veronica Sirețeanu a răspuns că neimpozitarea tichetelor de masă ar reduce veniturile bugetului asigurărilor sociale. Este nevoie de discuții comune pentru identificarea resurselor suficiente pentru bugetul asigurărilor sociale. Impozitele pe bunurile imobiliare sunt venituri la bugetele locale și orice reducere, scutire afectează veniturile locale. Concretizări asupra muncii la

distanță urmează a fi prevăzute la elaborarea noului Cod fiscal. În privința scutirilor personale se dorește trecerea la deduceri personalizate pentru a fi acordate doar persoanelor care au necesități speciale.

Dl Sergiu Iurcu a mai menționat și propunerea de a deduce pensiile facultative, precum și introducerea TVA pentru automobilele importate.

Dl Alexei Buzu a solicitat Ministerului Finanțelor să examineze propunerile prezentate în cadrul ședinței, precum și avizele sindicatelor și patronatelor care vor fi prezentate până la 5 iunie 2023 și să informeze partenerii sociali despre rezultatul examinării.

**Președinte al Comisiei,
ministru al muncii
și protecției sociale**

Alexei BUZU

**Vicepreședinte al Comisiei,
președinte al Confederației Naționale
a Patronatului din Republica Moldova**

Leonid CERESCU

**Vicepreședinte al Comisiei,
Președinte al Confederației
Naționale a Sindicatelor din Moldova**

Igor ZUBCU

**Contrasemnează:
Secretariatul Comisiei**

Valeriu BERLINSCHI

Ex. Valeriu Berlinschi
tel. 022 250 136

NOTĂ: ședința integrală poate fi vizualizată accesând link-ul:
<https://www.privesc.eu/arhiva/102870/Sedinta-Comisiei-nationale-pentru-consultari-si-negocieri-colective-din-31-mai-2023>